

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1057/2021
20.05.2021. године
Београд

Style Definition: Default Paragraph Font

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ а.д. Београд и Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 198/21 од 29.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 198/21 од 29.01.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 198/21 од 29.01.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр. 2766/17 од 12.10.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 бр. 2766/17 од 12.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности за поступање у овом предмету. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом на начин ближе одређен овим ставом изреке, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом на начин ближе одређен овим ставом изреке, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом на начин ближе одређен овим ставом изреке, као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу да тужиоцу солидарно исплате на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор, за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом на начин ближе

одређен овим ставом изреке, као неоснован. Ставом шестим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 198/21 од 29.01.2021. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду ПП 2766/17 од 12.10.2020. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Према наведеној одредби, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

Имајући у виду различиту праксу апелационих судова у овој врсти спора, Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца, због чега је одлучио као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужичева ревизија основана.

Према чињеничном стању на коме су засноване побијане одлуке, тужилац је био у радном односу код тужене „Железнице Србије“ а.д. Београд до 01.09.2015. године, од када је у радном односу код туженог „Инфраструктуре железнице Србије“ а.д. Београд, на пословима ... и Од дана 31.12.2016. године тужилац је у пензији. У утуженом периоду није му исплаћиван ни топли оброк ни регрес за годишњи одмор. Анексом број 4. уговора о раду од 28.08.2015. године закљученим између тужиоца у својству запосленог и туженог „Инфраструктуре железнице Србије“, промењен је уговор о раду од 17.09.2010. године закључен са АД „Железницама Србије“ и запослени је премештен на послове СС ... у одсеку за ЕТП .../ОЈ СС, ..., са детаљним описом послова. Основна зарада тужиоца се састојала од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и других примања по основу радног односа у складу са Колективном уговором закљученим са „Железницама Србије“ и утврђен је као производ вредности једног радног часа од 66,56 динара нето, коефицијента посла 2,85 и просечног месечног фонда часова од 174 часа, што месечно износи 32.957,51 динара. Из налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област Александре Стојиљковић од 13.05.2020. године, утврђено је да тужилац може потраживати од тужених накнаду трошкова за исхрану у току рада у нето износу од 72.019,57 динара, као и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у нето износу од 33.350,44 динара за период од 01.09.2014. године до 31.08.2015. године, све у складу са чланом 32. Општег колективног уговора и члана 171. Колективног уговора код АД „Железница Србије“ према првој варијанти, односно за исти период накнаду трошкова за исхрану у току

рада у нето износу од 120.032,62 динара, као и накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у нето износу од 44.467,25 динара, према другој варијанти.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезу на солидарну исплату трошкова исхране у току рада за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године и накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор за исти период. По налажењу судова, слободном вољом учесника колективног преговарања – Анексом колективног уговора из 2006. године и Колективним уговором из 2015. године, уговорено је да је накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора укључена у вредност једног радног часа, односно у основну зараду тужиоца. Због тога, по становишту нижестепених судова, тужбени захтев за исплату спорних накнада није основан, при чему чињеница да њихова висина није номинално изражена не значи да су тужени ускратили тужиоцу право на ове накнаде.

Ревизијом тужиоца, по схватању Врховног касационог суда, основано се указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6.), које морају бити исказане у обрачунским листама. Послодавцу је остављена могућност да својом одлуком одреди висину тих накнада, али оне морају бити одређене линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Анексом колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“ број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог Анекса измењен је члан 61. Колективног уговора тако што је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за периоде јануар – јун и јул – децембар 2006. године, а ставом 6. истог члана предвиђено да је у вредност једног радног часа укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час.

Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора јер исти нису исказани у номиналним износима. Тужени током поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, а то нису учинили ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се може основано закључити да такву одлуку нису ни донели. То, међутим, не искључује право тужиоца на исплату ових накнада, а не може се прихватити да су тужиоцу ове накнаде исплаћене кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкове исхране у току рада номинално исказан у платној листи тужиоца, како је то

предвиђено Законом о раду. Зато се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Из наведених разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, имајући изложено у виду да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину спорних накнада, о праву тужиоца на исплату тих накнада и њиховој висини одлучити на основу резултата доказног поступка, при чему ће оценити постојање солидарне обавезе туженог АД „Железнице Србије“ након извршене статусне промене и предузимања тужиоца на рад код туженог АД „Инфраструктура железнице Србије“.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић